

NORSK INNDELING AV VITENSKAPSDISCIPLINER

FORORD

FAGOMRÅDER • NIVÅ 1

FAGGRUPPER • NIVÅ 2

FAGDISCIPLINER – NIVÅ 3

HUMANIORA

010 SPRÅKVITENSKAPELIGE FAG

040 LITTERATURVITENSKAPELIGE FAG

060 KULTURVITENSKAP

070 HISTORIE

090 ARKEOLOGI

100 FOLKLORISTIKK, ETNOLOGI

110 MUSIKKVITENSKAP

120 KUNSTHISTORIE

140 ARKITEKTUR OG DESIGN

150 TEOLOGI OG RELIGIONSVITENSKAP

160 FILOSOFISKE FAG

170 FILM- OG TEATERVITENSKAP

SAMFUNNSVITENSKAP

210 ØKONOMI

220 SOSIOLOGI

230 URBANISME OG FYSISK PLANLEGGING

240 STATSVITENSKAP OG ORGANISASJONSTEORI

250 SOSIALANTROPOLOGI

260 PSYKOLOGI

280 PEDAGOGISKE FAG

290 SAMFUNNSGEOGRAFI

300 DEMOGRAFI

310 MEDIEVITENSKAP OG JOURNALISTIKK

320 BIBLIOTEK- OG INFORMASJONSVITENSKAP

330 SAMFUNNSVITENSKAPELIGE IDRETTSFAG

340 RETTSVITENSKAP

350 KRIMINOLOGI

360 SOSIALT ARBEID

370 KVINNE- OG KJØNNSSTUDIER

MATEMATIKK OG NATURVITENSKAP

410 MATEMATIKK

420 INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSVITENSKAP

430 FYSIKK

440 KJEMI

450 GEOFAG

470 BASALE BIOFAG

480 ZOOLOGISKE OG BOTANISKE FAG

TEKNOLOGI

510 BERG• OG PETROLEUMSFAG

520 MATERIALTEKNOLOGI

530 BYGNINGSFAG

540 ELEKTROTEKNISKE FAG

550 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

560 Kjemisk teknologi

570 Maskinfag

580 Marin teknologi

590 BIOTEKNOLOGI

600 NÆRINGSMIDDELTEKNOLOGI

610 MILJØTEKNOLOGI

620 MEDISINSK TEKNOLOGI

630 NANOTEKNOLOGI

640 INDUSTRI- OG PRODUKTDESIGN

MEDISINSKE FAG

710 BASALE MEDISINSKE, ODONTOLOGISKE OG VETERINÆRMEDISINSKE FAG

750 KLINISK MEDISINSKE FAG

800 HELSEFAG

830 KLINISK ODONTOLOGISKE FAG

850 IDRETTSMEDISINSKE FAG

LANDBRUKS• OG FISKERIFAG

910 LANDBRUKSFAG

920 FISKERIFAG

950 KLINISK VETERINÆRMEDISINSKE FAG

FORORD

Bakgrunn

Som ledd i Utdannings- og forskningsdepartementets (UFD) arbeid med å videreutvikle forskningskomponenten i finansieringssystemet for Universitets- og høyskolesektoren (UoH) har departementet gitt Universitets- og høyskolerådet (UHR) i oppdrag å opp-datere Norsk inndeling av vitenskapsdisipliner fra 1994 ¹ (Disiplininndelingen).

UHR har satt ned en referansegruppe og to arbeidsgrupper i forbindelse med oppdraget fra UFD. Referansegruppen har hatt et overordnet ansvar for prosjektet og har gitt råd til arbeidsgruppene når aktuelle problemstillinger har vært drøftet.

Mandatet til Arbeidsgruppe I har vært å utarbeide autoritetsregistre for registrering av vitenskapelige publikasjoner, mens Arbeidsgruppe II har hatt som oppgave å gjøre en revisjon av Norsk inndeling av vitenskapsdisipliner. De to arbeidsgruppene har løst sine oppgaver uavhengig av hverandre.

Arbeidsgruppe II har bestått av Lars Walløe (leder), Kirsten Wille Maus, Robert Wallace Vaagan, Halina Dunin-Woyseth og Kari-Anne Kristensen (sekretær). På grunn av den korte tidsfristen har arbeidsgruppen ikke hatt anledning til å ta opp problemstillinger av mer fundamental art. Dette beklager arbeidsgruppen sterkt fordi det særlig har vært behov for dette i spørsmålet om tverrfaglighet.

Etter anbefaling fra arbeidsgruppen har det blitt gjennomført en høringsrunde etter at en foreløpig innstilling ble levert 1. juli. I den foreliggende endelige innstillingen er mange av forslagene fra høringsuttalelsene innarbeidet.

Mandat

UHR har gitt følgende mandat til arbeidsgruppen:

- Oppdatere Norsk inndeling av vitenskapsdisipliner
- Foreslå rutiner for oppdatering og vedlikehold av inndelingen

Mandatet sier at inndelingen skal ta utgangspunkt i inndelingen fra 1994, og at den skal bygge på en trenivåmodell med en overordnet fagområdeinndeling, faggrupper og disipliner. Gruppen bes også vurdere i hvilken grad inndelingen skal ta utgangspunkt i publikasjons-kanaler, forskere, institutt/avdelingstilknytning o.l., og ta hensyn til det økende omfanget av tverr--faglig virksomhet.

Formålet med inndelingen

Inndelingen brukes i mange sammenhenger i utdannings- og forskningssystemet generelt, men arbeidsgruppen har i sitt arbeid lagt vekt på at inndelingen i første rekke brukes til statistikk--formål. Det har vært en viktig føring for arbeidet at inndelingen skal følge inter-nasjonale standarder for å legge forholdene til rette for internasjonale statistiske sammen-ligninger. Samtidig er det helt nødvendig å sikre at inndelingen er tilpasset norske forhold.

For å følge internasjonale standarder er Disiplininndelingens nivå 1 fortsatt etter mønster av OECD-inndelingen². Denne standarden benyttes også av UNESCO og EUs statistiske kontor EUROSTAT³. Samtidig som inndelingen følger OECD/EUROSTAT har arbeidsgruppen lagt vekt på at inndelingen skal være representativ for norske forhold. Dette sees for eksempel ved at fagområdet, som i internasjonal sammenheng står oppført med Agriculture, i den norske inndelingen har fått benevnningen Landbruks- og fiskerifag.

I mange sammenhenger er det aktuelt å benytte andre inndelinger i tillegg. Eksempelvis for de tematiske satsingsområdene eller andre FoU-områder. CERIF (Common European Research information Format) er et annet system som benyttes av EU for å utveksle informasjon om forskningsprosjekter mellom medlemslandene og tjene som basis for hjelpenettverk mellom slike databaser. I CERIF⁴ beskrives hvilke formater og dataelementer som skal inn i prosjektdatabasen, indeksering mv. For angivelse av vitenskapsdisiplin benyttes en inndeling fra Belgia. I CORDIS, EUs database for forsknings-prosjekter med støtte fra EUs rammeprogrammer, er det særprogrammene (for eksempel Livskvalitet og forvaltning av levende ressurser, Brukervennlig informasjons-samfunn, Energi mv.) som danner grunnlag for statistikk over søknads-profil, innvilgningsprofil, samarbeid mv.

Det er ikke slik at norske universitets- og fagbiblioteker ikke skal benytte andre inndelinger i sin klassifisering. DDC (Dewey Decimal Classification) er et slikt generelt kunnskapsorganisasjonssystem for klassifikasjon av faglige publikasjoner. Et annet eksempel er BibJure som har utviklet en systematisk inndeling innenfor det juridiske fagfeltet til bruk i Lovsamlinger og andre sentrale publikasjoner.

Kriterier

Gruppen mener at inn-delingen fortsatt bør ta utgangspunkt i fagene selv. Dette er i overensstemmelse med inn-delingen fra 1994. Kriteriene arbeidsgruppen har brukt i vurderingen av hvilke disipliner som skal inkluderes i inndelingen, er basert på norske forhold. Disipliner der det overhodet ikke foregår forskningsaktivitet i Norge, er f. eks. ikke med i listene.

I arbeidet med revisjonen har arbeidsgruppen i all hovedsak lagt til grunn faginterne kriterier i vurderingen av faggruppens oppdeling i disipliner. Spesielle problemstillinger er diskutert med referansegruppen, og arbeidsgruppens forslag er i tråd med de anbefalinger referansegruppen har gitt. I tillegg har eksterne kriterier vært trukket inn i vurderingene. Gruppen har spesielt lagt vekt på om det finnes lærerstillinger og doktor-grader innenfor en potensiell disiplin.

Det er svært forskjellig detaljeringsgrad innenfor ulike faggrupper. Dette er et utslag av tradisjoner og ytre forhold som over tid har strukturert virksomheten innenfor de forskjellige fagene. (Se nærmere nedenfor.) Slike forskjeller kan oppfattes som et problem. På den ene side kunne en derfor ha valgt å se bort fra det tredje nivået (disiplininndelingen) og operert med bare to nivåer. I statistikk-sammenheng er det sjelden at det publiseres tall på lavere nivå enn fagområdenivået, mens det i fagevalueringer i all hovedsak er faggruppenivået som benyttes. Enkelte fag sorterer imidlertid under flere faggrupper og fagområder, og for å sikre at en kartlegging i form av

evaluering eller statistikk dekker hele faget, er det nødvendig med et tredje nivå.

På den annen siden kunne det for enkelte faggrupper ha vært et alternativ å operere med nivå 4. I flere av høringsuttalelsene har fagmiljøene etterlyst disipliner som etter arbeidsgruppens vurdering hører hjemme på nivå 4. I slike tilfeller har arbeidsgruppen som regel ikke fulgt forslagene. Det har imidlertid i noen få tilfeller vært nødvendig å inkludere som disipliner fagkategorier som mest naturlig ville høre hjemme på et nivå 4, som regel fordi faggruppen omfatter forskningsaktiviteter som går på tvers av de tradisjonelle disiplinene. Dette gjelder f. eks. juridiske fag, der arbeidsgruppen i utgangspunktet hadde valgt å rendyrke prinsippet om at kun disipliner som naturlig sorterer under nivå 3, skulle tas med. Argumentasjonen fra fagmiljøene for å fravike dette prinsippet har imidlertid vært så overbevisende at arbeidsgruppen har gått tilbake på dette.

Kontakt med fagmiljøene

Gruppen har vært i kontakt med enkelte fagmiljøer på uformell basis og har mottatt innspill underveis i arbeidet. I samråd med referansegruppen valgte imidlertid arbeidsgruppen å unngå formelle henvendelser forut for høringsrunden, både fordi arbeidsgruppens tidsfrist var svært knapp, men også for å unngå at eventuelle innspill i for stor grad ble mandatbundet som følge av lojalitet til eget fagmiljø. Det er svært vanskelig å imøtekomme alle fagmiljøers krav og forventninger til en disiplinindelning, fordi forskjellige miljøer ofte har ulike syn på hvordan den samme faggruppen bør bygges opp. Arbeidsgruppens forsøk på å imøtekomme fagmiljøenes ønsker gir seg blant annet utslag i at enkelte faggrupper er delt opp i mange disipliner, mens andre ikke er delt i noen. Som eksempler er det naturlig å trekke fram ytterpunktene: Språkvitenskapelige fag og Klinisk medisinske fag med mange disipliner, mens faggrupper som Sosiologi og Sosialantropologi ikke er delt i noen. Disse forskjellene skyldes ulike fagtradisjoner, og det har ikke vært arbeidsgruppens mål å endre disse forhold, men heller å spesifisere en inndeling som i best mulig grad speiler virkeligheten, f. eks. ved utlysning av stillinger o.l. Det er imidlertid arbeidsgruppens prinsipielle syn at det er for stort antall disipliner i enkelte faggrupper, og oppfordret fagmiljøene selv til å ta initiativ til en sammenslåing av noen av disiplinene i høringsrunden uten at det ga særlig resultat.

Innenfor arbeidsgruppen, referansegruppen og de fagmiljøene gruppens medlemmer kjenner eller har hatt uformell kontakt med, hersker det to svært forskjellige oppfatninger om disiplinindelings funksjon og betydning i forhold til Forskningsrådets fordeling av midler. Mange hevder at søknader som ikke klart faller innenfor en "akseptert" disiplin, vanskeligere får støtte enn søknader som faller innenfor. Flere av medlemmene av arbeidsgruppen og referansegruppen med erfaring fra arbeid i Forskningsrådets organer, har vanskelig for å godta denne påstanden. Uansett hva realitetene kan ha vært, er det arbeidsgruppens forventning at disiplinindelings inndelingen ikke skal påvirke Forskningsrådets tildelinger.

Prinsipper og forutsetninger for inndelingen

Disiplinindelings inndelingen er en inndeling av vitenskapsdisipliner, ikke av undervisningsfag. Inndelingen er derfor ikke organisert på samme måte som fagene undervises, eller etter hvordan de er organisert i administrative enheter i UoH-sektoren. Kriminologi er f. eks. organisert som en egen faggruppe under Samfunnsvitenskapelige fag, selv om faget ved Universitetet i Oslo er tilknyttet det Juridiske fakultet. Selv om man tar utgangspunkt i vitenskapenes egenart, vil det likevel finnes

mange tvils- og grensetilfeller som krever spesielle vurderinger. Dette gjelder eksempelvis disiplinene Idrettspedagogikk og Musikk-peda-gogikk. Pedagogikk er en egen faggruppe under Samfunnsvitenskapelige fag, og fagdidaktikk er en disiplin under denne faggruppen, men de to nevnte disiplinene er likevel så sterkt knyttet til faggruppene Samfunnsvitenskapelige idrettsfag og Musikk-vitenskap at de etter arbeidsgruppens vurderinger hører mer naturlig hjemme der.

Noen fag hører hjemme under flere fagområder, og dette gjelder i særlig grad profesjons-fagene. Det har vært viktig for gruppen å unngå at slike fag blir over-representert i inndelingen, samtidig som det har vært et mål å dekke fagene i sin helhet. Dette har vært en særlig utfordring når det gjelder Arkitektur- og designfagene. Det er liten tvil om at Arkitektur og design inngår i flere fagområder. I inndelingen fra 1994 er Arkitektur en del av faggruppenavnet både i humaniora, samfunnsvitenskap og teknologi. Gruppen har ønsket å forenkle inndelingen i forhold til 1994-utgaven, og har i større grad forsøkt å følge prinsippet om at en disiplin skal henføres bare til ett fagområde. Gruppens flertall (Lars Walløe, Robert Wallace Vaagan, Kirsten Wille Maus og Kari-Anne Kristensen) foreslår derfor at arkitekt- og designfagene inngår i de tre fagområdene, men da med disiplinnavn som naturlig sorterer under disse fagområdene. Arkitektur er tatt ut av faggruppenavnet både innenfor Samfunnsviten-skap og Teknologi, mens det er beholdt innen-for

[5]

Humaniora . Etter flertallets mening er faggruppenavnene Fysisk planlegging (Samfunnsvitenskap) og Bygningsteknologi (Teknologi) dekkende i forhold til de fagom-rådene de er tilordnet og i forhold til de disiplinene som inngår.

Det er i denne sammenheng viktig å være klar over at OECDs internasjonale standard som ligger til grunn for Norsk inndeling i vitenskapsdisipliner, ikke inkluderer profesjonsfagene. I følge OECD standarden skal det tas utgangspunkt i forskernes forskningsaktivitet, ikke f. eks. i deres undervisningsforpliktelser, et prinsipp arbeids-gruppen støtter også fordi det bidrar til en enklere inndeling. Disiplininndelingen må imidlertid også preges av profesjonsfagenes utvikling både i Norge og internasjonalt. Et eksempel kan kanskje belyse problemene: Næringsmiddelhygiene er klart et velav-grenset undervisningsfag i mange profesjonsutdannelser, men er det en vitenskapsdisiplin? Mange (alle?) lærere i faget har sin faglige bakgrunn og sin vitenskapelige aktivitet i en av vitenskapsdisiplinene Medisinsk mikrobiologi, Organisk kjemi, Analytisk kjemi og Toksikologi. I den forløpige innstillingen var derfor nærings-middel-hygiene ikke listet som en vitenskapsdisiplin. Etter innspill fra fagmiljøene i hørings-runden har arbeidsgruppen latt seg overbevise om at Næringsmiddelhygiene fortjener å listes som en disiplin, selv om gruppen fortsatt betrakter dette eksempelet som et grense-tilfelle.

Prinsippet om at en disiplin skal tilordnes ett fagområde har også medført store endringer innenfor biofagene. Helt likeverdige fagmiljøer innenfor et og samme biologiske emneområde er ofte etablert flere steder innenfor samme utdannelses- og forskningsinstitusjon, f.eks. ved flere av fakultetene ved Universitetet i Oslo. Fagene har ofte samme innhold, forskerne publiserer i de samme tidsskriftene, og det er stor mobilitet mellom miljøene. Det er etter arbeidsgruppens syn ingen tungtveiende grunner til å liste disiplinen Cellebiologi både under fagområdet Medisin og under fagområdet Matematikk og naturvitenskap (og kanskje også under andre fagområder). Arbeids-gruppen har derfor slått sammen de grunnleggende biologiske fagene og listet dem under fagområdet Matematikk- og naturvitenskap, faggruppen Basale biofag. Arbeids-gruppen vil

presisere at denne listingen av de grunnleggende biologiske disiplinene ikke må oppfattes som en meningsytring om hvordan undervisningen i disiplinene ved de store utdanningsinstitusjonene bør organiseres, eller om hvordan Forskningsrådet bør organisere sin søknadsbehandling.

Arbeidsgruppen ser de problemene som oppstår ved at kunstnerisk virksomhet ikke finner sin naturlige plass i en inndeling av vitenskapsdisipliner. Problemstillingen har vært drøftet i mange sammenhenger, men det har ligget utenfor arbeidsgruppens mandat å behandle dette problemet.

Mandatet uttrykker at inndelingen i vitenskapsdisipliner skal ta hensyn til det økende omfanget av tverr--faglig virksomhet⁶. Terminologien er ennå ikke helt etablert verken på norsk eller engelsk, men de følgende presiseringer ser for tiden ut til å få økende oppslutning: Tverrfaglig forskning (interdisciplinary research) er forskning der metoder fra en disiplin benyttes til å løse problemer innenfor en annen disiplin. Flerfaglig forskning (multidisciplinary research) er forskning der samme eller beslektede problemstillinger angripes med metoder fra forskjellige disiplinene. Gruppen tolker termen 'tverrfaglig virksomhet' i mandatet til å omfatte både tverrfaglig forskning i snever forstand og flerfaglig forskning. Det er svært vanskelig å ta hensyn til en økende grad av tverr- og flerfaglig forskning i en disiplinindeling uten at det går på bekostning av forenkling og oversiktighet. Tverr- og flerfaglig forskning kan tenkes å foregå mellom disiplinene innenfor samme faggruppe, mellom disiplinene innenfor forskjellige fag-grupper, men fortsatt innenfor samme fagområde, og mellom disiplinene innen forskjellige fagområder. Forskningen kan omfatte mer enn to disiplinene. Spørsmålet om hvordan disiplinindelingen kunne ta hensyn til et økende omfang av tverr- og flerfaglig virksomhet, har gjentatte ganger vært diskutert med referansegruppen uten at man har klart å komme fram til en fullgod løsning. Heller ikke de høringsuttalelsene som med rette påpeker at vi ikke har lyktes i å presentere noe godt forslag, har kommet med noe eget konkret forslag. Av hensyn til ønsket om enkelhet ble et forslag om å lage egne kategorier for å dekke tverr- og flerfaglig forskning forkastet. Arbeidsgruppen har også valgt å fjerne "Annet"-kategorien, sammenlignet med 1994-inndelingen, fra mange faggrupper, fordi disiplinene som inngår i faggruppene som regel dekker hele fag-gruppen. Tverr- og flerfaglig forskning bør etter arbeidsgruppens vurdering tilordnes de disiplinene der de mest naturlig hører hjemme. Erfaring viser at tverr- og flerfaglig forskning av noe omfang innenfor begrensede fagfelt på sikt skaper nye disiplinene, som så finner sin naturlige plass i disiplin-inndelingen. To eksempler kan belyse prosessen: Arbeidsgruppen har listet Bioinformatikk som en ny disiplin under faggruppen Basale biofag. Bioinformatisk forskning startet for få år siden som tverrfaglig forskning ved at metoder fra disiplinene Statistikk og fra noen disiplinene under faggruppen Informasjons- og kommunikasjonsvitenskap ble tatt i bruk for å løse problemer innenfor moderne Genetikk. Etter hvert er metodene blitt standardisert, og aktiviteten er for tiden sterkt økende med egne stillinger o.s.v. I dag er Bioinformatikk klart en egen disiplin. Kvinne- og kjønnsstudier er et eksempel på flerfaglig virksomhet som arbeidsgruppen under tvil har listet som en egen faggruppe. Mange akademiske institusjoner har sentre for kvinne- og kjønnsstudier. De forskerne som arbeider der, bruker metoder fra faggrupper under fagområdet Samfunnsvitenskap - Sosiologi, Psykologi, Økonomi, Sosialantropologi m. fl. og også metoder fra disiplinene fra fagområdet Humaniora. Arbeidsgruppen har vært usikker på om Kvinne- og kjønnsstudier ennå fortjener å listes som en egen faggruppe, men har valgt å følge de høringsuttalelsene som uttrykte sterke synspunkter om emnet. Kanskje noe inkonsekvent har arbeidsgruppen likevel valgt å beholde Kvinnehistorie som en egen disiplin under faggruppen Historie, fordi denne disiplinene synes å ha

en egen veletablert tradisjon i norsk vitenskap.

Rekkefølgen på fagområdene har vært under diskusjon. I en revisjon som ble foretatt kort tid etter at Disiplininndelingen var klar i 1994 valgte Norges forskningsråd og NIFU å endre på den opprinnelige rekkefølgen. Endringen besto i at Teknologiske fag ble plassert etter de Matematisk--naturvitenskapelige fagene. Arbeidsgruppen mener det er hensiktsmessig å beholde denne rekkefølgen, blant annet ut fra internasjonale forhold, men også av praktiske årsaker.

Oppdatering og vedlikehold

I samråd med referansegruppen forkastet arbeidsgruppen forslaget om at en ”hvilende” komité skulle ha ansvaret for oppdateringen av Disiplininndelingen. Det er derfor arbeids-gruppens anbefaling at Norges forskningsråd får det overordnede ansvaret for oppdatering og vedlikehold av Norsk inndeling av vitenskapsdisipliner. Inndelingen skal ikke revideres for ofte, og det bør skje etter innspill fra fagmiljøene. Forskningsrådet bør etter å ha forelagt saken for UHR og UFD gjennomføre endringer i samråd med NIFU. NIFU har ansvaret for den nasjonale FoU-statistikken, og følger de internasjonale standardene innefor dette området til enhver tid. Arbeidsgruppen foreslår altså at ansvaret fra nå av overlates Norges forskningsråd.

Oslo, 8. september 2003

Lars Walløe

Halina Dunin-Woyseth

Kirsten Wille Maus

Robert Wallace Vaagan

Kari-Anne Kristensen

FAGOMRÅDER • NIVÅ 1

000 HUMANIORA

200 SAMFUNNSVITENSKAP

400 MATEMATIKK OG NATURVITENSKAP

500 TEKNOLOGI

700 MEDISINSKE FAG

FAGGRUPPER • NIVÅ 2

HUMANIORA (010•199)

- 010 Språkvitenskapelige fag (011•039)
- 040 Litteraturvitenskapelige fag (041•059)
- 060 Kulturvitenskap (061•069)
- 070 Historie (071•089)
- 090 Arkeologi (091•099)
- 100 Folkloristikk, etnologi (101 • 109)
- 110 Musikkvitenskap (111•119)
- 120 Kunsthistorie (121•139)
- 140 Arkitektur og design (141•149)
- 150 Teologi og religionsvitenskap (151•159)
- 160 Filosofiske fag (161•169)
- 170 Film- og teatervitenskap (171•179)

SAMFUNNSVITENSKAP (210•399)

- 210 Økonomi (211 •219)
- 220 Sosiologi (221•229)
- 230 Urbanisme og fysisk planlegging (231•239)
- 240 Statsvitenskap og organisasjonsteori (241•249)
- 250 Sosialantropologi (251•259)
- 260 Psykologi (261•279)
- 280 Pedagogiske fag (281•289)
- 290 Samfunnsgeografi (291•299)
- 300 Demografi (301•309)
- 310 Medievitenskap og journalistikk (311•319)
- 320 Biblioteks- og informasjonsvitenskap (321 •329)
- 330 Samfunnsvitenskapelige idrettsfag (331•339)
- 340 Rettsvitenskap (341•349)
- 350 Kriminologi (351-359)
- 360 Sosialt arbeid (361-369)
- 370 Kvinne- og kjønnsstudier (371-379)

MATEMATIKK OG NATURVITENSKAP (410•499)

- 410 Matematikk (411- 419)
- 420 Informasjons- og kommunikasjonsvitenskap (421-429)
- 430 Fysikk (431•439)
- 440 Kjemi (441-449)
- 450 Geofag (451•469)
- 470 Basale biofag (471-479)
- 480 Zoologiske og botaniske fag (481-499)

TEKNOLOGI (510•699)

- 510 Berg• og petroleumsfag (511•519)
- 520 Materialteknologi (521 •529)
- 530 Bygningsfag (531 •539)
- 540 Elektrotekniske fag (541•549)
- 550 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (551•559)
- 560 Kjemisk teknologi (561 •569)
- 570 Maskinfag (571 •579)
- 580 Marin teknologi (581 •589)
- 590 Bioteknologi (591-599)
- 600 Næringsmiddelteknologi (601-609)
- 610 Miljøteknologi (611-619)
- 620 Medisinsk teknologi (621-629)
- 630 Nanoteknologi (631-639)
- 640 Industri- og produktdesign (641-649)

MEDISINSKE FAG (710•899)

- 710 Basale medisinske, odontologiske og veterinærmedisinske fag (711-739)
- 750 Klinisk medisinske fag (751•799)
- 800 Helsefag (801•829)
- 830 Klinisk odontologiske fag (831•849)
- 850 Idrettsmedisinske fag (851-859)

LANDBRUKS• OG FISKERIFAG (910•959)

- 910 Landbruksfag (911•919)
- 920 Fiskerifag (921•929)
- 950 Klinisk veterinærmedisinske fag (950-959)

FAGDISIPLINER – NIVÅ 3

HUMANIORA

Nivå 2 • Faggrupper

- 010 **Språkvitenskapelige fag** (011•039)
- 040 **Litteraturvitenskapelige fag** (041•059)
- 060 **Kulturvitenskap** (061•069)
- 070 **Historie** (071•089)
- 090 **Arkeologi** (091•099)
- 100 **Folkloristikk, etnologi** (101•109)
- 110 **Musikkvitenskap** (111•119)
- 120 **Kunsthistorie** (121-139)
- 140 **Arkitektur og design** (141•149)
- 150 **Teologi- og religionsvitenskap** (151•159)
- 160 **Filosofiske fag** (161•169)
- 170 **Film- og teatervitenskap** (171•179)

Nivå 3 • Fagdisipliner

010 SPRÅKVITENSKAPELIGE FAG

- 011 Allmenn språkvitenskap og fonetikk
- 012 Anvendt språkvitenskap
- 013 Tegnspråk
- 018 Nordiske språk
- 019 Norrøn filologi
- 020 Engelsk språk
- 021 Tysk språk
- 022 Nederlandsk språk
- 023 Andre germanske språk
- 024 Fransk språk
- 025 Italiensk språk
- 026 Spansk språk
- 027 Andre romanske språk
- 028 Russisk språk
- 029 Andre slaviske språk

- 030 Finsk-ugriske språk
- 031 Samisk språk
- 032 Klassisk filologi
- 033 Indoeuropeiske språk
- 034 Østasiatiske språk
- 035 Semittiske språk
- 036 Afrikanske språk
- 037 Stillehavsspråk
- 038 Tyrkiske språk
- 039 Andre språkvitenskapelige fag

040 LITTERATURVITENSKAPELIGE FAG

- 041 Allmenn litteraturvitenskap
- 042 Nordisk litteratur
- 043 Engelsk litteratur
- 044 Tysk litteratur
- 045 Annen germansk litteratur
- 046 Fransk litteratur
- 047 Italiensk litteratur
- 048 Spansk litteratur
- 049 Annen romansk litteratur
- 050 Russisk litteratur
- 051 Annen slavisk litteratur
- 052 Finsk litteratur
- 053 Samisk litteratur
- 054 Klassisk litteratur
- 055 Indoeuropeisk litteratur
- 056 Østasiatisk litteratur
- 057 Semittisk litteratur
- 058 Afrikansk litteratur
- 059 Andre litteraturvitenskapelige fag

060 KULTURVITENSKAP

- 061 Nordisk kulturvitenskap
- 062 Germansk kulturvitenskap
- 063 Romansk kulturvitenskap
- 064 Slavisk kulturvitenskap
- 065 Klassisk kulturvitenskap
- 066 Indoeuropeisk kulturvitenskap
- 067 Østasiatisk kulturvitenskap
- 068 Angloamerikansk kulturvitenskap

069 Annen kulturvitenskap

070 HISTORIE

071 Politisk historie

072 Sosialhistorie

073 Kvinnehistorie

074 Økonomisk historie

075 Kulturhistorie

080 Oldtidens historie

081 Middelalderhistorie

082 Nyere tids historie (før 1800)

083 Moderne historie (etter 1800)

084 Samtidshistorie (etter 1945)

085 Ikke-europeisk/-vestlig historie

089 Annen historie

090 ARKEOLOGI

091 Nordisk arkeologi

092 Klassisk arkeologi

099 Annen arkeologi

100 FOLKLORISTIKK, ETNOLOGI

101 Folkloristikk

102 Etnologi

110 MUSIKKVITENSKAP

111 Musikkhistorie

112 Musikkteori

113 Musikkterapi

114 Musikkpedagogikk

119 Annen musikkvitenskap

120 KUNSTHISTORIE

121 Skulptur

122 Maleri, tegning, grafikk

- 123 Folkekunst, kunsthåndverk
- 124 Konservering og restaurering
- 125 Antikkens kunsthistorie
- 126 Middelalderkunsthistorie
- 127 Fra renessanse• t.o.m. barokk
- 128 Nyere tids kunsthistorie
- 129 Moderne kunsthistorie
- 130 Ikke•europeisk kunsthistorie
- 139 Annen kunsthistorie

140 ARKITEKTUR OG DESIGN

- 141 Arkitektur- og designhistorie
- 142 Arkitektur- og designteori
- 143 Prosjekterings• og formgivningsmetodikk
- 147 Landskapsarkitektur

150 TEOLOGI OG RELIGIONSVITENSKAP

- 151 Teologi
- 152 Kristendomskunnskap
- 153 Religionsvitenskap, religionshistorie

160 FILOSOFISKE FAG

- 161 Filosofi
- 162 Idéhistorie
 - 163 Logikk
 - 164 Etikk
- 169 Andre filosofiske fag

170 FILM- OG TEATERVITENSKAP

- 171 Filmvitenskap
- 172 Teatervitenskap

SAMFUNNSVITENSKAP

Nivå 2 • Faggrupper

- 210 **Økonomi** (211•219)
- 220 **Sosiologi** (221•229)
- 230 **Urbanisme og fysisk planlegging** (231•239)
- 240 **Statsvitenskap og organisasjonsteori** (241•249)
- 250 **Sosialantropologi** (251•259)
- 260 **Psykologi** (261•279)
- 280 **Pedagogiske fag** (281•289)
- 290 **Samfunnsgeografi** (291•299)
- 300 **Demografi** (301•309)
- 310 **Medievitenskap og journalistikk**(311•319)
- 320 **Bibliotek- og informasjonsvitenskap** (321•329)
- 330 **Samfunnsvitenskapelige idrettsfag** (331•339)
- 340 **Rettsvitenskap** (341•349)
- 350 **Kriminologi** (351-359)
- 360 **Sosialt arbeid** (361-369)
- 370 **Kvinne- og kjønnsstudier** (371-379)

Nivå 3 • Fagdisipliner

210 ØKONOMI

- 212 Samfunnsøkonomi
- 213 Bedriftsøkonomi
- 214 Økonometri

220 SOSIOLOGI

230 URBANISME OG FYSISK PLANLEGGING

- 231 Planleggingshistorie, -teori og -metodikk
- 234 Bebyggelses• og reguleringsplanlegging
- 236 Landskapsplanlegging
- 237 Urbanisme
- 238 Romlig, territoriell planlegging

240 STATSVITENSKAP OG ORGANISASJONSTEORI

- 241 Sammenlignende politikk
- 242 Offentlig og privat administrasjon
- 243 Internasjonal politikk

250 SOSIALANTROPOLOGI

260 PSYKOLOGI

- 261 Biologisk psykologi
- 262 Klinisk psykologi
- 263 Sosial- og arbeidspsykologi
- 264 Personlighetspsykologi
- 265 Utviklingspsykologi
- 267 Kognitiv psykologi
- 268 Organisasjonspsykologi
- 279 Andre psykologiske fag

280 PEDAGOGISKE FAG

- 281 Allmennpedagogikk
- 282 Spesialpedagogikk
- 283 Fagdidaktikk
- 289 Andre pedagogiske fag

290 SAMFUNNSGEOGRAFI

300 DEMOGRAFI

310 MEDIEVITENSKAP OG JOURNALISTIKK

320 BIBLIOTEK- OG INFORMASJONSVITENSKAP

- 321 Informasjons- og kommunikasjonssystemer
- 322 Informasjonspolitikk
- 323 Kunnskapsgjenfinning og organisering
- 324 Bibliometri
- 325 Dokumentasjonsvitenskap
- 326 Arkivistikk

330 SAMFUNNSVITENSKAPELIGE IDRETTSFAG

- 331 Integreringsfag
- 332 Aktivitetslære
- 333 Idrettspedagogikk og -psykologi
- 339 Andre idrettsfag

340 RETTSVITENSKAP

- 341 Allmenn rettsvitenskap
- 342 Privatrett
- 343 Offentlig rett
- 344 Folkerett
- 346 Rettsinformatikk
- 347 Miljørett
- 348 Fiskerirett
- 349 Andre rettsvitenskapelige fag

350 KRIMINOLOGI

360 SOSIALT ARBEID

370 KVINNE- OG KJØNNSSTUDIER

MATEMATIKK OG NATURVITENSKAP

Nivå 2 • Faggrupper

- 410 **Matematikk** (411•419)
- 420 **Informasjons- og kommunikasjonsvitenskap** (421-429)
- 430 **Fysikk** (431•439)
- 440 **Kjemi** (441•449)
- 450 **Geofag** (451•469)
- 470 **Basale biofag** (471-479)
- 480 **Zoologiske og botaniske fag** (481-499)

Nivå 3 – Fagdisipliner

410 MATEMATIKK

- 411 Analyse
- 412 Statistikk
- 413 Anvendt matematikk
- 414 Algebra/algebraisk analyse
- 415 Topologi/geometri
- 416 Logikk
- 417 Forsikringsmatematikk og risikoanalyse

420 INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSVITENSKAP

- 421 Teoretisk databehandling, programmeringsspråk og -teori
- 422 Algoritmer og beregnbarhetsteori
- 423 Kommunikasjon og distribuerte systemer
- 424 Sikkerhet og sårbarhet
- 425 Kunnskapsbaserte systemer
- 426 Systemutvikling og – arbeid
- 427 Matematisk modellering og numeriske metoder
- 428 Databaser og multimediasystemer
- 429 Simulering, visualisering, signalbehandling, bildeanalyse

430 FYSIKK

- 431 Kjerne- og elementærpartikkelfysikk
- 433 Atomfysikk, molekylfysikk
- 434 Elektromagnetisme, akustikk, optikk
- 435 Elektronikk
- 436 Kondenserte fasers fysikk
- 437 Rom- og plasmafysikk
- 438 Astrofysikk, astronomi

440 KJEMI

- 441 Organisk kjemi
- 442 Uorganisk kjemi
- 443 Fysikalsk kjemi
- 444 Teoretisk kjemi, kvantekjemi
- 445 Analytisk kjemi

- 446 Miljøkjemi, naturmiljøkjemi
- 447 Kjernekjemi
- 448 Legemiddelkjemi

450 GEOFAG

- 451 Faste jords fysikk
- 452 Oseanografi
- 453 Meteorologi
- 454 Hydrologi
- 455 Naturgeografi
- 456 Sedimentologi
- 461 Stratigrafi og paleontologi
- 462 Mineralogi, petrologi, geokjemi
- 463 Tektonikk
- 464 Petroleumsgeologi og -geofysikk
- 465 Kwartærgeologi, glasiologi
- 466 Marin geologi
 - 467 Hydrogeologi
 - 468 Geometrikk
- 469 Andre geofag

470 BASALE BIOFAG

- 471 Cellebiologi
- 472 Generell mikrobiologi
- 473 Molekylærbiologi
- 474 Genetikk og genomikk
- 475 Bioinformatikk
- 477 Biofysikk
- 476 Biokjemi
- 478 Generell immunologi

480 ZOOLOGISKE OG BOTANISKE FAG

- 481 Zoologisk anatomi
- 482 Embryologi
- 483 Zoofysiologi og komparativ fysiologi
- 484 Parasittologi
- 485 Etologi
- 486 Zoogeografi
- 487 Systematisk zoologi

- 488 Økologi
- 489 Økotoksikologi
- 491 Planteanatomi
- 492 Plantefysiologi
- 493 Systematisk botanikk
- 495 Vegetasjonshistorie
- 496 Plantegeografi
- 497 Marinbiologi
- 498 Limnologi

TEKNOLOGI

Nivå 2 • Faggrupper

- 510 **Berg• og petroleumsfag (511•519)**
- 520 **Materialteknologi (521•529)**
- 530 **Bygningsfag (531•539)**
- 540 **Elektrotekniske fag (541•549)**
- 550 **Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (551•559)**
- 560 **Kjemisk teknologi (561-569)**
- 570 **Maskinfag (571•579)**
- 580 **Marin teknologi (581•589)**
- 590 **Bioteknologi (591-599)**
- 600 **Næringsmiddelteknologi (601-609)**
- 610 **Miljøteknologi (611-619)**
- 620 **Medisinsk teknologi (621-629)**
- 630 **Nanoteknologi (631-639)**
- 640 **Industri- og produktdesign (641-649)**

Nivå 3 • Fagdisipliner

510 BERG• OG PETROLEUMSFAG

- 511 Bergteknologi
- 512 Petroleumsteknologi
- 513 Geoteknikk
- 519 Andre berg• og petroleumsfag

520 MATERIALTEKNOLOGI

- 521 Metallurgi

- 522 Funksjonelle materialer
- 523 Plast- og komposittmaterialer
- 525 Bygningsmaterialer
- 529 Annen materialteknologi

530 BYGNINGSFAG

- 531 Arkitektur og bygningsteknologi
- 532 Bygg-, anleggs- og transportteknologi
- 533 Konstruksjonsteknologi
- 534 Kart og oppmåling
- 535 Fysisk planlegging
- 537 Geoteknologi
- 538 Hydroteknologi

540 ELEKTROTEKNISKE FAG

- 541 Elektronikk
- 542 Elkraft
- 549 Andre elektrotekniske fag

550 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

- 551 Datateknologi
- 552 Telekommunikasjon
- 553 Teknisk kybernetikk
- 555 Geografiske informasjonssystemer
- 559 Annen informasjonsteknologi

560 Kjemisk teknologi

- 561 Elektrokjemi
- 562 Kjemisk prosessteknologi
- 563 Kjemiteknikk
- 568 Farmasøytisk formulering og teknologi
- 569 Annen kjemisk teknologi

570 Maskinfag

- 571 Maskinkonstruksjon og materialteknologi

- 572 Produksjon og driftsteknologi
- 573 Maskinteknisk energi- og miljøteknologi
- 574 Mekaniske og strømningsstekniske fag
- 579 Andre maskinfag

580 Marin teknologi

- 581 Offshoreteknologi
- 582 Skipsteknologi
- 589 Annen marin teknologi

590 BIOTEKNOLOGI

600 NÆRINGSMIDDELTEKNOLOGI

610 MILJØTEKNOLOGI

620 MEDISINSK TEKNOLOGI

630 NANOTEKNOLOGI

640 INDUSTRI- OG PRODUKTDESIGN

MEDISINSKE FAG

Nivå 2 • Faggrupper

- 710 **Basale medisinske, odontologiske og veterinærmedisinske fag (711-739)**
- 750 **Klinisk medisinske fag (751-799)**
- 800 **Helsefag (801-829)**
- 830 **Klinisk odontologiske fag (831-849)**
- 850 **Idrettsmedisinske fag (851-859)**

Nivå 3 • Fagdisipliner

710 BASALE MEDISINSKE, ODONTOLOGISKE OG VETERINÆR-MEDISINSKE FAG

- 711 Medisinsk molekylærbiologi
- 714 Medisinsk genetikk
- 715 Medisinsk mikrobiologi
- 716 Medisinsk immunologi
- 717 Anatomi, fysisk antropologi
- 718 Human og veterinærmedisinsk fysiologi
- 719 Generell patologi, patologisk anatomi
- 720 Rettsmedisin, rettsodontologi
- 721 Patofysiologi
- 725 Klinisk kjemi
- 726 Medisinsk biokjemi
- 728 Farmakologi
- 730 Toksikologi
- 736 Biofarmasi
- 738 Farmakognosi
- 739 Klinisk farmakologi

750 KLINISK MEDISINSKE FAG

- 751 Allmennmedisin
- 752 Nevrologi
- 753 Dermatologi og venerologi
- 754 Oftalmologi
- 755 Otorhinolaryngologi
- 756 Gynekologi og obstetrikk
- 757 Psykiatri, barnepsykiatri
- 758 Rettspsykiatri
- 759 Reumatologi
- 760 Pediatri
- 761 Tropemedisin
- 762 Onkologi
- 763 Radiologi og bildediagnostikk
- 764 Fysikalsk medisin og rehabilitering
- 765 Anestesiologi
- 770 Generell indremedisin
- 771 Kardiologi
- 772 Nefrologi, urologi
- 773 Gastroenterologi
- 774 Endokrinologi
- 775 Hematologi
- 776 Infeksjonsmedisin

- 777 Lungesykdommer
- 778 Geriatri
- 780 Generell kirurgi
- 781 Gasteroenterologisk kirurgi
- 782 Kar- og thoraxkirurgi
- 783 Traumatologi
- 784 Ortopedisk kirurgi
- 785 Plastisk kirurgi
- 786 Nevrokirurgi
- 787 Kjevekirurgi
- 788 Endokrin kirurgi
- 799 Andre klinisk medisinske fag

800 HELSEFAG

- 801 Samfunnsmedisin, sosialmedisin
- 802 Samfunnsodontologi
- 803 Epidemiologi medisinsk og odontologisk statistikk
- 804 Forebyggende medisin
- 805 Medisinsk/odontologisk etikk, atferdsfag, historie
- 806 Helsetjeneste- og helseadministrasjonsforskning
- 807 Fysioterapi
- 808 Sykepleievitenskap
- 809 Yrkesmedisin
- 810 Bedriftsmedisin
- 811 Ernæring
- 812 Samfunnsfarmasi
- 813 Næringsmiddelhygiene
- 829 Andre helsefag

830 KLINISK ODONTOLOGISKE FAG

- 831 Konserverende tannpleie
- 832 Protetikk og bitt funksjon
- 833 Kjeveortopedi
- 834 Barnetannpleie og kariesprofylakse
- 835 Oral kirurgi
- 835 Oral medisin
- 836 Oral radiologi
- 837 Periodonti
- 849 Andre kliniske odontologiske fag

850 IDRETTSMEDISINSKE FAG

- 851 Treningslære
- 852 Bevegelseslære
- 853 Doping/idrettsfarmakologi

LANDBRUKS- OG FISKERIFAG

Nivå 2 - Faggrupper

- 910 **Landbruksfag** (911•919)
- 920 **Fiskerifag** (921•929)
- 950 **Klinisk veterinærmedisinske fag** (951-959)

Nivå 3 • Fagdisipliner

910 LANDBRUKSFAG

- 911 Planteforedling, hagebruk, plantevern, plantepatologi
- 912 Husdyravl, oppdrett, forplantning
- 913 Jordfag
- 914 Naturressursforvaltning
- 915 Skogbruk
- 916 Landbruksteknologi
- 918 Fôring
- 919 Andre landbruksfag

920 FISKERIFAG

- 921 Ressursbiologi
- 922 Akvakultur
- 923 Fiskehelse
- 924 Fiskeriteknologi
- 925 Fangst
- 929 Andre fiskerifag

950 KLINISK VETERINÆRMEDISINSKE FAG

951	Reproduksjon
952	Obstetrikk
953	Kirurgi
954	Indremedisin

[1](#) Norsk inndeling av vitenskapsdisipliner, Det norske universitetsråd, Rapport nr. 3/94.

[2](#) Frascati-manualen 2002; retningslinjer for undersøkelser av forskning og utviklingsarbeid, kap. 3 og 4.

[3](#) Nabs 1993; Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets, kapittel 10.

[4](#) Trykket i De Europæiske Fællesskabers Tidende Nr. L 189/23, 1991.

[5](#)

Dissens: Mindretallet i gruppen ved Halina Dunin-Woyseth mener, i likhet med hva som har blitt argumentert for av profesjonsrådet for design, at design også skal inngå som en disiplin under samfunnsvitenskapelige fag. Det er viktig at aspekter ved designforskning som involverer samfunnsfag (som f.eks. forbrukerperspektiv, design management m.fl.) får forankring i Forskningsrådet, og at sammenhengen mellom samfunnsfag og design synliggjøres. Dette grunnet designets nærvær og volum gjennom artefaktene som rammer omkring våre daglige liv, og på grunn av den dynamiske utvikling innen designforskning som har funnet sted nasjonalt og internasjonalt.

[6](#) Mandatet til arbeidsgruppen refererer til den etablerte akademiske tradisjon der de akademiske disiplinene danner grunnlag for vitenskapelig kunnskapsproduksjon. Arbeidsgruppen har ikke i sitt arbeid tatt hensyn til de nye utviklinger i diverse modi av kunnskapsproduksjon, der vitenskapelig kunnskap ikke nødvendigvis er endemål for virksomheten, men kan for eksempel være å finne løsning på et praktisk problem.